

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

законодавства, забезпечення його узгодженості і компактності, а також відповідності його норм сучасним нагальним потребам розвитку суспільства. Адже реформи в державі не зводяться лише до перебудови нормативно-правової системи, а й включають в себе зміни в розумінні права, в правовій свідомості і мотивації. Тому першочерговим завданням кодифікації трудового законодавства повинно стати узгодження трудового законодавства з міжнародними нормами про працю, закріплення основних принципів трудового права, які б відповідали об'єктивним закономірностям сучасного розвитку системи трудових і пов'язаних з ними відносин [1].

Надзвичайна складність нашого законодавства, а значить, і труднощі при користуванні ним викликані великою кількістю нормативно-правових актів. Тому цілком зрозуміло, що без належного впорядкування законодавчого масиву шляхом систематизації користуватися ним досить важко. А якщо взяти до уваги, що кількість правових актів з кожним роком зростає, то, зрозуміло, пропорціонально зростають і труднощі при їх застосуванні.

Закріплена Конституцією України переорієнтація ролі держави стосовно пріоритетності людини і громадянина вимагає створення правової бази, звільненої від застарілих та колізійних норм, дублювання, не переобтяженої нормативно-правовими актами тимчасової чи локальної дії, а головне такої, що містить достатню кількість призначених регулювати сучасні суспільні відносини актів, перш за все законів, які перебувають у певному системному взаємозв'язку, є ефективними і зрозумілими, ручними у користуванні не лише для фахівця, а й для пересічного громадянина. Мова йде про необхідність вдосконалення існуючого масиву нормативно-правових актів, передусім законів, шляхом науково-обґрунтованого їх опрацювання з урахуванням потреб нашого життя. Як підтверджує світовий досвід, оптимальний шлях досягнення цієї мети - надання законотворчому процесу системного характеру [2].

Отже, на сьогоднішній день існують ряд проблем, пов'язаних з кодифікацією трудового законодавства, зокрема щодо його застарілості, відсутності чіткої ієрархічності та розгалуженості. Дані проблеми можуть бути розв'язані плідною роботою Верховної Ради України, зокрема прийняттям нового, сучасного Трудового кодексу та систематизації трудового законодавства щодо загальних та спеціальних категорій осіб. У прийнятті нового акту необхідно розглядати не тільки внесок законодавця, а й наукових закладів та практиків діяльності даної сфери.

Бібліографічні посилання:

1. Вишневецька С. В. Методологічні проблеми кодифікації трудового законодавства України. Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 27 листопада 2015 р.); за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Х.: ХНУВС, 2015. С. 28–31.
2. Нагребельний, В. П. Систематизація законодавства України: проблеми і перспективи. *Держава і право. Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. 2003. Вип 21 (2003). С. 5-8.

Манойло Олег Олегович,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ З НЕРЕЗИДЕНТА

Шлюб – це створення нової сім'ї, проте не завжди він довгий та щасливий. Розлучення має спрощену форму, коли немає що ділити або немає неповнолітніх дітей. Коли ж виникає питання

виховання дитини/дітей, то один з батьків може зовсім не брати участь, а там паче не допомагати фінансово. Стягнення аліментів дуже складна процедура, а що стосується стягнення аліментів з іноземних громадян – тим більше.

Українське законодавство, передбачає обов'язок батьків утримання дитини до досягнення її повноліття, а у випадках подальшого навчання – аж до 23 років (ст.180 Сімейного кодексу) [1].

Найкращим способом врегулювання конфлікту є досягнення домовленості. Адже не витрачаються кошти на адвокатів, експертизи та на інші витрати, але може бути так, якщо стосунки дуже напружені і один з батьків відмовляється допомагати своїй дитині, то такий конфлікт може вирішити тільки суд [2].

Для того, аби подати позовну заяву необхідно звернутися до суду який знаходиться в Україні або ж за місцем реєстрації іноземця-відповідача. Сума коштів на утримання дитини може встановлюватися за домовленістю між минулим подружжям або ж таку суму присуджує суд (частка від доходу батька у твердій грошовій одиниці) [1].

Судовий процес щодо іноземця-відповідача може тривати близько року, а іноді і більше. В цей період позивачу необхідно буде залучити спеціалістів (юристів, перекладачів) для подачі позову та участі в судовому процесі. Проте, суд при винесенні рішення присуджує для виплати зовсім не великі суми [4].

Як рекомендують юристи в Україні, потрібно чітко визначитися з сумою аліментів та відмовитися від частки від доходу відповідача.

Також, у разі відсутності у іноземця на території України власного майна або спільного майна з іншими особами, відповідні органи можуть :

1. заборонити в'їзд;
2. видворити за межі нашої держави.

І як наслідок, це рішення повинно виконуватися іноземним судом. Але є свої нюанси. Судова система в світі не однакова і рішення виконуються по-різному. Головним в даному випадку є наявність договору між нашою державою та державою іноземця-відповідача, а отже у відсутності такого договору суд іноземної держави не зобов'язаний виконувати рішення нашого суду на своїй території [2].

Для того, аби дізнатися чи є такий договір з іноземною державою слід звернутись до Міністерства юстиції України.

Як важливий документ для України, була прийнята 19.10.2006 року Конвенція про стягнення аліментів за кордоном.

Щодо заяви, яка подається до суду, то в ній повинні міститись:

- анкетні дані відповідача: повне ім'я, дата народження, громадянство. Якщо позивачеві відомо, треба вказати адресу, де мешкає боржник впродовж останніх п'яти років. Також непогано було б написати про те, чим займається відповідач та вказати його місце роботи. Крім того, бажано додати його фотографію;
- відомості про фінансовий стан та сімейні обставини відповідача, зокрема інформацію про те, яке майно йому може належати;
- відомості про матеріальне становище та сімейні обставини позивача (заявника), включаючи документ про розмір доходів;
- завірену копію документу, який підтверджує спорідненість між боржником та дитиною, на користь якої потрібно стягнути аліменти з батька-іноземця (наприклад, дитяче свідоцтво про народження, встановлення батьківства за рішенням суду тощо);
- фотографію позивача;
- будь-яку інформацію на розсуд заявника, яка може допомогти встановити місце знаходження відповідача (боржника) [3].

Якщо ж є рішення українського суду, то таке рішення також слід додати до переліку документів вказаних вище.

Підсумовуючи вищевикладене, слід вказати, що процедура стягнення аліментів з іноземця-відповідача дуже складна, особливо для України, через відсутність з деякими країнами договорів (наприклад США); довгий період часу витрачається на судовий процес; позивачу потрібно самому перекладати всі документи на мову тієї держави, куди подається позов (але приходиться платити кошти перекладачу через складну юридичну термінологію); складністю отримання всіх

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

необхідних доходів, особливо якщо дитина не досить доросла, а також, напевно найголовнішим, в Україні дуже багато юристів, але не достатня кількість юристів, які можуть дати достойну консультацію та підготувати справу до суду іноземної країни.

Бібліографічні посилання:

1. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
2. Закордонний алімент або що робити, коли один із батьків іноземець або перебуває не в Україні. URL: https://protocol.ua/ua/zakordonnij_aliment_abo_shcho_robiti_koli_odin_iz_batkiv_inozemets_abo_rebuvae_ne_v_ukraini/
3. Стягнення аліментів з іноземця. URL: <https://semeynoopravo.kiev.ua/uk/alimenty-na-dytnu/stjagnennja-z-inozemcja/>
4. Як стягнути аліменти з батька-іноземця. URL: <http://www.pravoonline.org.ua/site/kbase/c/31/category/simeyni-vidnosini/t/209/title/yak-styagnuti-alimenti-z-batka-inozemcya>

Марченко Катерина Олегівна,

студентка першого курсу юридичного факультету
Дніпровського національного університету імені
О. Гончара

Науковий керівник:

Щербина Євген Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного, трудового та
господарського права Дніпровського
національного університету імені О. Гончара

ПРОБЛЕМИ ТА КОЛІЗІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Існування юридичних колізій в земельному праві є явищем об'єктивним, яке зумовлюється специфікою правового регулювання земельних відносин. Формальна визначеність позитивного земельного права обумовлює його відставання від розвитку суспільних земельних відносин, що призводить до неминучого виникнення юридичних колізій. Саме через це, проблематика колізійності властлива земельному праву як складовій української правової системи, обминути яку повністю немає ні можливості, ні необхідності.

Науковець Д.Д. Лилак визначає, що юридична колізія охоплює собою всі протиріччя, що виникають у правовій системі суспільства, зокрема в правових концепціях, теоріях і поглядах, правосвідомості і правовій культурі, правоутворенні і реалізації норм права, правовій поведінці, законності і правопорядку, праворозумінні. За переконаннями М.Г. Матузова, під юридичними колізіями “розуміють розходження чи суперечність між окремими нормативно-правовими актами, що регулюють одні й ті самі або суміжні суспільні відносини, а також суперечності, що виникають у процесі правозастосування та здійснення компетентними органами та посадовими особами своїх повноважень”. Стрімкий розвиток земельного законодавства України створює протиріччя, пов'язані як з різницею в часі прийняття законодавчих актів, так і з тим, що окремі законодавчі акти не узгоджуються між собою. Якщо законодавство в державі не впорядковане, то виникають проблеми в процесі застосування законів і формування нових правових норм.

Юридичні колізії в земельному праві здійснюють ряд позитивних функцій:

- засвідчують недоліки законодавчого регулювання земельних відносин;
- виявляють відповідності системи земельного законодавства і стану розвитку земельних відносин на сучасному етапі;
- відновлюють здатність системи земельного законодавства прилаштовуватись до мінливих умов, зумовлених перманентною трансформацією земельних відносин;

- є джерельною базою розвитку й вдосконалення земельного права.

Водночас юридичні колізії в земельному праві характеризуються й негативними функціями:

- знижують ефективність земельно-правового регулювання,
- спонукають до порушення прав суб'єктів земельних відносин,
- призводять до нераціонального використання земель, що за статтею 14 Конституції України є основним національним багатством.

Значний рівень колізійності здатен взагалі паралізувати дію земельно-правових норм.

Так, навіть після прийняття Конституції України в нашій державі продовжували діяти укази Президента України з питань розпаювання земель сільськогосподарського призначення, які визначали особливий порядок набуття права приватної власності на землі сільськогосподарського призначення через механізм розпаювання земель всупереч нормам чинного на той час Земельного кодексу України в редакції від 13 березня 1992 р.

Стаття 3 Земельного Кодексу України зазначає, що земельні відносини регулюються Конституцією України, даним Кодексом, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Проте, всупереч положенням статті 3 Земельного Кодексу України про те, що земельні відносини повинні регулюватися прийнятими відповідно до нього нормативно-правовими актами, сам Земельний Кодекс України приводиться у відповідність до прийнятих пізніше законодавчих актів. Ряд змін і доповнень до Земельного Кодексу України було внесено Законом України "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Цивільного кодексу України" від 27 квітня 2007 р. З першого погляду, таке явище є позитивним, адже орієнтоване на усунення колізій норм цивільного і земельного права. З іншого боку, виникає розбіжність нормативно-правових актів в частині суперечностей між вимогами статті 3 Земельного Кодексу України та законами, якими він приводиться у відповідність до вимог інших законодавчих актів.

Дослідження побудоване, відповідно до розуміння терміну «колізія» у правовому регулюванні земельних відносин як суперечностей між правовими приписами, що регулюють ті самі суспільні відносини, пов'язані із використанням, охороною та відтворенням земель і не можуть бути застосовані одночасно. Впорядкування системи земельного законодавства і підтримання її рівноваги за допомогою встановлення суворої класифікації правових актів і її дотримання в процесі нормотворчості допоможе усунути колізійність земельного законодавства України. Проблему колізій можна подолати підтриманням національної правової системи в стані функціональної рівноваги.

Матвієнко Євгенія Ігорівна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Давидова Наталія Валентинівна,

кандидат юридичних наук,
викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКЛАСТИ ДОГОВІР ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПОРУШЕНОГО ПРАВА У ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

На сьогоднішній день, в Україні існує дві форми укладення договорів, зокрема це письмова форма, найбільш поширена, а також усна, в якій договір укладається в спрощеній спосіб. Проте,